

**LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA**

2022 M. BALANDŽIO 1 D.–2022 M. BALANDŽIO 30 D.

**APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS**

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	4
<i>Dėl skirtumo tarp vietinės rinkliavos už leidimą įrengti išorinę reklamą ir atlygio už naudojimąsi savivaldybės nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomu turtu</i>	<i>4</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA	5
<i>Dėl sprendimo dėl pensijos skyrimo peržiūrėjimo.....</i>	<i>5</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	6
<i>Dėl siekio išvengti baudžiamosios atsakomybės už neteisėtą valstybės sienos perėjimą, kaip pagrindo apriboti užsieniečių judėjimo laisvę</i>	<i>6</i>
<i>Dėl užsieniečio skundo teisme nagrinėjimo, kai jo atžvilgiu tuo pačiu metu taikomos dvi laisvę ribojančios priemonės.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl galimos grėsmės viešajai tvarkai, kaip pagrindo, leidžiančio manyti, jog užsienietis gali pasislėpti</i>	<i>7</i>
9. PRIEGLOBSTIS.....	8
<i>Dėl prašymo suteikti prieglobstį išnagrinėjimo pažeidžiant taisykles, turėjusias užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir ginčijamo sprendimo pagrįstumą</i>	<i>8</i>
<i>Dėl užsieniečių nepilnamečių vaikų padėties vertinimo, nagrinėjant užsieniečių ir jų nepilnamečių vaikų pateiktą prieglobsčio prašymą.....</i>	<i>8</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	9
<i>Dėl mokesčių administratoriaus galimybės vertinti atskaitytų (perkeltų) ankstesnio mokesčio laikotarpio nuostolių pagrįstumą ir teisingumą, kai šie nuostoliai susidarė ir buvo deklaruoti laikotarpiu, nepatenkančiu į mokesčio patikrinimo laikotarpį.....</i>	<i>9</i>
22. KITI SU VALSTYBĖS TARNYBA SUSIJĘ KLAUSIMAI.....	10
<i>Dėl diskriminacijos draudimo ir lygiateisiškumo principų laikymosi, nustatant pareigūnui taikytiną pareigybės kategoriją (pareiginės algos koeficientą).....</i>	<i>11</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	12
42. ADMINISTRACINIO PROCESO PRINCIPAI	12
<i>Dėl teismo pareigos pasiūlyti šaliai pateikti nurodomas faktines aplinkybes patvirtinančius įrodymus.....</i>	<i>12</i>
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	13
<i>Dėl VTEK sprendimo, pripažįstančio lobistinės veiklos pažeidimą, ginčijimo.....</i>	<i>13</i>
53. BYLOS NUTRAUKIMAS	13
<i>Dėl procesinių teisių perėmimo ginčijant aktus dėl neatitikties nacionalinio saugumo interesams.....</i>	<i>14</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
CPK	Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas
LAT	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
VŠĮ	Viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.2. Teritorinių ar savivaldybių administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl skirtumo tarp vietinės rinkliavos už leidimą įrengti išorinę reklamą ir atlygio už naudojimąsi savivaldybės nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomu turtu

Pareiškėjas Vyriausybės atstovas Kauno ir Marijampolės apskrityse kreipėsi į administracinę teisimą su prašymu ištirti, ar Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. A-646 „Dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. liepos 25 d. įsakymo Nr. A-2513 „Dėl Vietų suteikimo naujiems reklaminiams įrenginiams įrengti (statyti) ant Kauno miesto savivaldybės nuosavybės teise, patikėjimo teise ar kitais teisiniais pagrindais valdomos žemės, statinių ar kitų objektų viešo konkurso organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeisto ir nauja redakcija išdėstyto Vietų suteikimo reklaminiams įrenginiams įrengti (statyti) ant Kauno miesto savivaldybės nuosavybės teise, patikėjimo teise ar kitais teisiniais pagrindais valdomos žemės, statinių ar kitų objektų viešo konkurso organizavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 7 punktas, 16.5 papunktis ir 28, 32, 33 punktai atitinka Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 2 dalį.

Minėtos Aprašo normos numato, jog Vietų suteikimo naujiems reklaminiams įrenginiams įrengti (statyti) ant Kauno miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) nuosavybės teise, patikėjimo teise ar kitais teisiniais pagrindais valdomos žemės, statinių ar kitų objektų viešame konkurse gali dalyvauti tik asmenys, kurie pasiūlo paramą Kauno miesto socialinės infrastruktūros plėtrai. Konkurso atrankos kriterijus – siūlomas paramos Kauno miesto socialinės infrastruktūros plėtrai metinis dydis. Viešą konkursą laimi dalyvis, pasiūlęs didžiausią paramos socialinės infrastruktūros plėtrai dydį, o su šio konkurso laimėtoju pasirašoma sutartis, kuri suteikia teisę joje nurodytomis sąlygomis terminuotam laikui įrengti (statyti) reklaminius įrenginius konkrečioje vietoje ant Savivaldybės nuosavybės teise, patikėjimo teise ar kitais teisiniais pagrindais valdomos žemės, statinių ar kitų objektų ir jį eksploatuoti, kuri laikytina dokumentu, patvirtinančiu Savivaldybės institucijos sutikimą įrengti išorinę reklamą. Pasak pareiškėjo, iš esmės šiomis nuostatomis įtvirtintas privalomas papildomas mokėjimas už leidimo įrengti išorinę reklamą savivaldybės teritorijoje išdavimą, todėl toks reglamentavimas kėlė abejonių dėl galimo prieštaravimo Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 2 daliai, kur nustatyta, kad iš vietinės rinkliavos mokėtojo negali būti reikalaujama atlyginti už objektą, už kurį pagal šį įstatymą nustatyta vietinė rinkliava, kitaip negu sumokant vietinę rinkliavą.

Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad Aprašo 7 punktas, 16.5 papunktis ir 28, 32, 33 punktai prieštarauja Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 2 daliai.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog iš aktualaus teisinio reguliavimo nuostatų matyti, kad: 1) asmuo, siekiantis įrengti išorinę reklamą, privalo įgyvendinti tam tikrus reikalavimus, įskaitant (i) gauti žemę, statinius ar kitus objektus, ant kurių ji įrengiama, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančio asmens sutikimą (Reklamos įstatymo 12 str. 1 d. 4 p.) ir (ii) gauti leidimą įrengti išorinę reklamą, išduodamą savivaldybės vykdomosios institucijos, už kurį yra mokama vietinė rinkliava (Reklamos įstatymo 12 str. 1 d. 5 p., 12 str. 7 d.; Rinkliavų įstatymo 11 str. 1 d. 3 p.); 2) šie reikalavimai (gauti savininko (valdytojo) sutikimą ir leidimą įrengti išorinę reklamą) yra savarankiški, t. y. savivaldybės sutikimas įrengti (statyti) reklaminį įrenginį ant jos nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos žemės, statinių ar kitų objektų, nėra tapatus leidimo įrengti išorinę reklamą gavimui; 3) Savivaldybė, konkursą laimėjusiam asmeniui suteikdama sutikimą įrengti išorinę reklamą ant jos nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomo objekto, veikia kaip objekto savininkas (valdytojas) ir už sutikimą gauna pasirinktos formos naudą (paramą Kauno miesto socialinės infrastruktūros plėtrai) už tai, kad konkursą laimėjęs asmuo naudosis jai priklausančiu (jos valdomu) turtu.

Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, išplėstinė teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad Apraše nurodyta parama Kauno miesto socialinės infrastruktūros plėtrai, kurią moka nustatyta tvarka išrinktas konkurso laimėtojas, yra mokama kaip atlygis už naudojimąsi savivaldybės nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomu turtu.

Išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad pareiškėjas ir pirmosios instancijos teismas nepagrįstai konstatavo, jog ginčijamomis Aprašo nuostatomis yra reikalaujama atlyginti už objektą, už kurį yra nustatyta vietinė rinkliava. Kadangi objektai, už kuriuos yra mokama vietinė rinkliava už leidimą įrengti išorinę reklamą ir pareiškėjo ginčijamose Aprašo nuostatose nurodyta parama Kauno miesto socialinės infrastruktūros plėtrai nesutampa,

ginčijami Aprašo 7 punktą, 16.5 papunktis ir 28, 32, 33 punktai neprieštaruoja Rinkliavų įstatymo 11 straipsnio 2 daliai.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. balandžio 6 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1000-968/2022
Teismo proceso Nr. 3-62-3-01029-2020-0

Procesinio sprendimo kategorija 4.2

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.5. Valstybinės pensijos

7.5.1. Valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos

Dėl sprendimo dėl pensijos skyrimo peržiūrėjimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDFV) 2019 m. lapkričio 12 d. sprendimo, kuriuo pareiškėjos 2019 m. prašymas buvo paliktas nenagrinėtu, motyvuojant tuo, kad pareiškėja yra praleidusi Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nustatytą 6 mėnesių terminą ginčyti VSDFV Vilniaus skyriaus 2015 m. spalio 12 d. sprendimą.

Išplėstinė teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą, kurioje procesas buvo atnaujintas, nurodė, kad pagal Socialinio draudimo pensijų įstatymo (toliau – Pensijų įstatymas) nuostatas pensijas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigos, vadovaudamosi šiuo įstatymu (šio įstatymo 40 str. 1 d.). Be to, jau paskirtas ir mokamas pensijas galima patikslinti pagal Pensijų įstatymo 40 straipsnio 5 dalį, kurioje, be kita ko, nustatyta, jog jei pateikiami papildomi laikotarpių, buvusių iki pensijos paskyrimo, stažo ir (ar) darbo užmokesčio duomenys, asmens senatvės ar netekto darbingumo pensijos bendroji ir (ar) individualioji dalys nustatomos iš naujo, atsižvelgiant į papildomus stažo ir (ar) darbo užmokesčio duomenis. Paminėta, kad kreiptis dėl pensijos paskyrimo galima prieš tris mėnesius iki teisės gauti pensiją atsiradimo arba bet kuriuo metu po teisės gauti pensiją atsiradimo (Pensijų įstatymo 41 str. 1 d.); iš esmės prašyti tikslinti paskirtą ir mokamą pensiją Pensijų įstatyme nėra numatyti terminai. Tačiau kartu ypač pažymėta, kad sisteminis minėtų Pensijų įstatymo 40 ir 41 straipsnių normų, taip pat Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 41 straipsnio 2 dalies nuostatų aiškinimas suponuoja, kad Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų sprendimai dėl pensijų paskyrimo, jų tikslinimo pirmiausiai turi būti ginčijami išankstine ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka, VSDFV tokius skundus, paduotus laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų, *inter alia* (be kita ko) nepraleidus apskundimo terminų, privalo išnagrinėti, o nenuginčijus tokių sprendimų, jie įgyja teisinį stabilumą, todėl pakartotinis analogiško klausimo dėl pensijos paskyrimo inicijavimas, motyvuojant jį tapačiomis aplinkybėmis, yra negalimas. Tik toks Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 41 straipsnio 2 dalies nuostatų, kaip viešosios teisės, išreiškiančios privalomos išankstinės ginčų nagrinėjimo ne per teismą tvarkos procedūras, aiškinimas atitinka ir įstatymų leidėjo ketinimus užtikrinti pensijų skyrimo santykių stabilumą. Kita vertus, atvejai, kai atsiranda naujų teisinių ir (ar) faktinių aplinkybių, sudarančių pagrindą patikslinti paskirtas ir mokamas pensijas, t. y. taikyti Pensijų įstatymo 40 straipsnio 5 dalį, suteikia galimybę teikti naujus prašymus.

Šioje byloje pareiškėja siekė tikslinti jai 1998 m. gegužės 3 d. paskirtą senatvės pensiją, įtraukiant į stažą pensijai gauti darbo Rusijos Federacijoje laikotarpį nuo 1991 m. birželio 1 d. iki 1998 m. kovo 2 d., tačiau VSDFV Vilniaus skyrius 2015 m. spalio 12 d. sprendimu atsisakė tenkinti šį pareiškėjos prašymą, o tuo pačiu atsisakė įtraukti minėtą laikotarpį į pareiškėjos stažą ir perskaičiuoti nuo 1998 m. gegužės 3 d. paskirtą senatvės pensiją. Pažymėta, kad pareiškėja 2019 m. prašyme vėl prašė tikslinti jai 1998 m. gegužės 3 d. paskirtą senatvės pensiją, įtraukiant į stažą pensijai gauti darbo Rusijos Federacijoje laikotarpį nuo 1991 m. birželio 1 d. iki 1998 m. kovo 2 d., kartu šio prašymo 1 ir 2 punktuose, kurie sudarė didžiąją minėto prašymo turinio dalį, nurodydama nesutikimo su VSDFV Vilniaus skyriaus 2015 m. spalio 12 d. sprendimu argumentus. Taigi, nors 2019 m. prašymas pačios pareiškėjos vadinamas „prašymu“, tačiau iš jo turinio, jo 1 ir 2 punktų, matyti, kad tai yra skundas dėl VSDFV Vilniaus skyriaus 2015 m. spalio 12 d. sprendimo, kuriame kartu pakartojamas dar 2015 m. teiktas prašymas. Be to, kad pareiškėjos 2019 m. kreipimesi pakartojamas dar 2015 m. teiktas prašymas, dėstomi išsamūs nesutikimo su VSDFV Vilniaus skyriaus 2015 m. spalio 12 d. sprendimu argumentai (tai, kad sprendime išdėstyta pozicija yra diskriminacinio pobūdžio ir prieštaraujanti administracinių teismų praktikai), pareiškėja nepateikė jokių papildomų laikotarpių, buvusių iki pensijos paskyrimo, stažo ir (ar) darbo užmokesčio duomenų,

kitaip tariant – naujų įrodymų, kurie sudarytų pagrindą spręsti, kad buvo pagrindas vadovautis anksčiau minėta Pensijų įstatymo 40 straipsnio 5 dalimi, reglamentuojančia asmens senatvės ar netekto darbingumo pensijos bendrosios ir (ar) individualiosios dalių nustatymą iš naujo. LVAT praktikoje pažymima, kad asmens kreipimosi į viešojo administravimo subjektą forma nustatoma, atsižvelgiant (vertinant) į tokio kreipimosi turinį, o ne jo pavadinimą (žr., pvz., LVAT 2012 m. kovo 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1252/2012 ir kt.).

Išplėstinė teisėjų kolegija padarė išvadą, kad tiek viešojo administravimo institucija VSDFV, tiek pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai pagrįstai vertino, jog 2019 m. prašymo teisinė prigimtis yra skundas.

Išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, kad šioje byloje Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 5 dalies 4 punktas (2016 m. lapkričio 10 d. įstatymo Nr. XII-2779 redakcija), numatantis prašymo ar skundo nenagrinėjimą, jeigu paaiškėja, kad tuo pačiu klausimu atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas, ir asmuo nepateikia naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą, netaikytinas. Viešojo administravimo įstatymas yra taikomas tiek, kiek ginčui aktualių klausimų nereguliuoja Valstybinio socialinio draudimo įstatymo normos.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. balandžio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1165-815/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04212-2019-4

Procesinio sprendimo kategorija 7.3.1

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl siekio išvengti baudžiamosios atsakomybės už neteisėtą valstybės sienos perėjimą, kaip pagrindo apriboti užsieniečių judėjimo laisvę

Byloje kilo ginčas dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo atmesti užsieniečio skundą, kuriuo jis prašė pakeisti jam šiuo metu taikomą alternatyvią sulaikymui priemonę – apgyvendinimą Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centre (toliau – Centras), nustatant teisę judėti tik apgyvendinimo vietai priklausančioje teritorijoje, į švelnesnę priemonę – apgyvendinti užsienietį Centre, netaikant judėjimo laisvės apribojimų. Pirmosios instancijos teismas sprendė, kad, įvertinus surinktus duomenis apie asmenį, manytina, jog užsienietis pateikė prašymą suteikti prieglobstį jam pradėto ikiteisminio tyrimo laikotarpiu, siekdamas išvengti baudžiamosios atsakomybės už neteisėtą valstybės sienos perėjimą.

LVAT pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju priimtas sprendimas taikyti judėjimo laisvės ribojimą Migracijos departamentui pripažinus, jog yra nustatyta Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 113 straipsnio 8 punkte įtvirtinta aplinkybė – užsienietis, siekdamas išvengti baudžiamosios atsakomybės už neteisėtą valstybės sienos perėjimą, pateikė prašymą suteikti prieglobstį jam pradėto ikiteisminio tyrimo laikotarpiu. Vis dėlto nagrinėtoje byloje nebuvo duomenų, jog užsieniečiui būtų pradėtas ikiteisminis tyrimas už neteisėtą valstybės sienos perėjimą, todėl LVAT panaikino Migracijos departamento sprendimo dalį, kuria jis apgyvendintas laikino apgyvendinimo vietoje, nesuteikiant jam teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje tiek, kiek užsieniečiui taikytas judėjimo laisvės suvaržymas, ir klausimą dėl užsieniečiui taikytino apgyvendinimo režimo, vadovaujantis Įstatymo 140⁸ straipsnio 5 ir 6 dalimis, perdavė Migracijos departamentui nagrinėti iš naujo.

2022 m. balandžio 1 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1918-415/2022

Teisminio proceso Nr. 4-52-3-00071-2022-8

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

Dėl užsieniečio skundo teisme nagrinėjimo, kai jo atžvilgiu tuo pačiu metu taikomos dvi laisvę ribojančios priemonės

Šioje byloje apeliacine tvarka buvo skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis, kuria nutraukta byla pagal pareiškėjos skundą dėl 2022 m. vasario 1 d. priimto Migracijos departamento sprendimo dalies ir dėl alternatyvios priemonės – apgyvendinimo Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centre (toliau – Centras), netaikant judėjimo laisvės apribojimų, taikymo. Bylą dėl ginčijamos Migracijos departamento sprendimo dalies ir dėl alternatyvios priemonės taikymo pirmosios instancijos teismas nutraukė, atsižvelgdamas į tai, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) nuostatomis, Vilniaus regiono apylinkės teismo 2022 m. kovo 4 d. sprendimu pareiškėjai paskirtas sulaikymas.

Atsižvelgdamas į tai, kad pareiškėja teismo sprendimu yra sulaikyta, LVAT sprendė, jog klausimas dėl ginčijamo Migracijos departamento 2022 m. vasario 1 d. sprendimo dalies dėl pareiškėjos laikino apgyvendinimo Įstatymo 140⁸ straipsnio 3 dalyje nurodytoje laikino apgyvendinimo vietoje, nesuteikiant teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, 6 mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo dienos, teisėtumo nagrinėtinas iš esmės dėl dviejų teisiniu požiūriu reikšmingų aplinkybių: 1) pareiškėjai tuo pačiu metu yra taikomos dvi laisvę ribojančios priemonės; 2) teismo pritaikytas sulaikymas yra teisinėmis pasekmėmis griežtesnė laisvę varžanti priemonė, todėl skundą nagrinėjant iš esmės, turi būti įvertinta, ar galima tokia teisinė situacija, kai tuo pačiu metu tam pačiam asmeniui (užsieniečiui) pritaikoma kita laisvę ribojanti priemonė, kurios vykdymas dėl teismo jau taikyto sulaikymo yra neįmanomas.

Atskirasis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, byla pagal pareiškėjos skundą dėl Migracijos departamento 2022 m. vasario 1 d. sprendimo dalies panaikinimo perduota pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš esmės.

2022 m. balandžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-296-415/2022

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00028-2022-4

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

Dėl galimos grėsmės viešajai tvarkai, kaip pagrindo, leidžiančio manyti, jog užsienietis gali pasislėpti

Byloje kilo ginčas dėl užsieniečio sulaikymo teisėtumo ir pagrįstumo. Pirmosios instancijos teismas sprendimu Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centro (toliau – Centras) teikimą tenkino – pripažino užsienietį keliančiu grėsmę viešajai tvarkai ir sulaikė jį Centre.

Pirmiausia LVAT nurodė, kad nagrinėdamas klausimus, susijusius su užsieniečių apgyvendinimu, sulaikymu ar alternatyvių sulaikymui priemonių taikymu, pirmosios instancijos teismas neturėtų procesinio dokumento rezoliucinėje dalyje nustatyti ar pripažinti juridinę reikšmę turinčias aplinkybes. Nagrinėtu atveju skundžiamu sprendimu teismas pripažino užsienietį keliančiu grėsmę viešajai tvarkai. Tokia aplinkybė, anot LVAT, vertintina ir konstatuotina tik teismo sprendimo motyvuojamojoje dalyje, kaip Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 113 straipsnio 5 dalies 9 punkte numatytas savarankiškas užsieniečio sulaikymo pagrindas.

Taip pat LVAT atkreipė dėmesį, kad Įstatymo 113 straipsnio 5 dalies 9 punkto nuostatos, atsižvelgus į jų lingvistinę formuluotę „gali kelti grėsmę viešajai tvarkai“, turi būti aiškinamos plačiau, nes, visų pirma, gali apimti potencialią grėsmę viešajai tvarkai. Nuoroda į galimą (potencialią) grėsmę viešajai tvarkai, kaip pagrindą, leidžiantį manyti, jog užsienietis gali pasislėpti, nereikalauja baudžiamojoje teisėje taikomų įrodinėjimo standartų, tačiau bet kuriuo atveju reiškia, kad kompetentingos institucijos turi neprieštaringu, objektyvių ir tikslių duomenų, patvirtinančių jų įtarimus dėl galimos grėsmės viešajai tvarkai. Tai, kad vertinant pagrindus, leidžiančius manyti, kad užsienietis gali pasislėpti, yra atsižvelgiama į nuoseklius duomenis dėl užsieniečio galbūt padarytų teisės pažeidimų, yra vienas iš svarbių kriterijų, galintis būti įvertintas užsieniečio, prašančio judėjimo laisvės, nenaudai.

Išnagrinėjusi byloje nustatytas aplinkybes, teisėjų kolegija vertino, kad pirmosios instancijos teismas priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, todėl apeliacinį skundą atmetė.

2022 m. balandžio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1990-552/2022

Teisminio proceso Nr. 4-49-3-00084-2022-8

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

9. Prieglobstis

9.2. Pabėgėlio statuso suteikimas

Dėl prašymo suteikti prieglobstį išnagrinėjimo pažeidžiant taisykles, turėjusias užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir ginčijamo sprendimo pagrįstumą

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas) sprendimo ir Departamento 1-osios skundų dėl prieglobsčio sprendimų komisijos sprendimo, kuriuo pareiškėjo skundas netenkintas, teisėtumo ir pagrįstumo ir pareiškėjo prašymo įpareigoti Departamentą iš naujo išnagrinėti jo prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas, konstatavęs, kad Migracijos departamentas teisėtai ir pagrįstai atsisakė suteikti pareiškėjui prieglobstį ir papildomą apsaugą Lietuvos Respublikoje, tačiau nustatė neproporcingai ilgus terminus, kuriais pareiškėjui uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką ir įvestas perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi į C.SIS II, skundą tenkino iš dalies ir sutrumpino draudimo pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respubliką ir perspėjimo dėl draudimo atvykti ir apsigyventi įvedimo į C.SIS II laikotarpio terminus iki 2 metų.

Vertindamas Departamento veiksmų, atliekant tyrimą dėl pareiškėjo prašymo suteikti prieglobstį, tinkamumą nagrinėjamai bylai aktualių teisės aktų nuostatų kontekste, LVAT sutiko su apeliacinio skundo argumentais dėl tyrimo trūkumų, kurie nebuvo pašalinti nei ginčo ikiteisminio nagrinėjimo, nei bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu – Departamentas, priimdamas Sprendimą, nevertino dalies tyrimo metu gautų duomenų: nors identifikacinis dokumentas, kuris, kaip galimai kažkokie kiti dokumentai, kaip nurodyta pirminės apklausos protokole, buvo pateiktas, tai pareiškėjas minėjo ir vykdytoje apklausoje, ginčytame sprendime Departamentas nurodė pareiškėją nepateikus asmens tapatybę ir pilietybę patvirtinančių dokumentų; duomenų apie 2016 metais pareiškėjo prašytą prieglobstį (duomenys neskelbtini). Pažymėta, kad dėl šios aplinkybės, kuri gali būti svarbi vertinant bendrą pareiškėjo patikimumą, pareiškėjas nebuvo apklaustas vykdytoje apklausoje, kurioje netikslintos ir kitos jo nurodytos aplinkybės (religija); nors vykdytoje apklausoje pareiškėjas nurodė, kad pateiks turimus dokumentus, susijusius su kilmės šalyje vykusi teismo procesu, o pirmosios instancijos teismo posėdyje, kiek galima spręsti iš jo paaiškinimų, teigė teikęs atsakovui kažkokius dokumentus, Departamentas ginčytame sprendime šiuo aspektu nepasisakė, jokių paaiškinimų dėl to nenurodė ir jo atstovė pirmosios instancijos teismo posėdyje; vykdytoje apklausoje pareiškėjui nurodžius, kad (duomenys neskelbtini) jį įtraukė į paieškomų žmonių sąrašą, atsakovo tarnautojas paaiškino, kad bandys tokią informaciją patikrinti, tačiau ginčytame sprendime dėl šios aplinkybės nepasisakyta; atsakovo iš kelių šaltinių surinkta informacija apie kilmės valstybę, reikšminga nagrinėjant pareiškėjo nurodytas aplinkybes, vis dėlto yra itin bendro pobūdžio, todėl nevertintina kaip pakankama nagrinėto ginčo kontekste. Atsižvelgdamas į tai, LVAT sprendė, kad pareiškėjo prašymas dėl prieglobsčio suteikimo išnagrinėtas pažeidžiant taisykles, turėjusias užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir ginčijamo sprendimo pagrįstumą, todėl yra naikintinas.

Apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, Departamento sprendimas ir Departamento 1-osios skundų dėl prieglobsčio sprendimų komisijos sprendimas panaikintas ir Departamentas įpareigotas iš naujo nagrinėti pareiškėjo prašymą dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo.

2022 m. balandžio 6 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1770-624/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04409-2021-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

Dėl užsieniečių nepilnamečių vaikų padėties vertinimo, nagrinėjant užsieniečių ir jų nepilnamečių vaikų pateiktą prieglobsčio prašymą

Byloje esminis ginčas kilo dėl atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – atsakovas) sprendimo, kuriuo užsieniečiams ir jų nepilnamečiams vaikams nesuteiktas prieglobstis (pabėgėlių statusas ir papildoma apsauga) Lietuvos Respublikoje, taip pat nuspręsta išsiųsti pareiškėjus iš Lietuvos Respublikos, uždrausti užsieniečiams atvykti į Lietuvos Respubliką 5 metus nuo jų

išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos bei įvesti į C.SIS II perspėjimą dėl draudimo užsieniečiams atvykti ir apsigyventi 3 metus nuo jų išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos, neuždrausti užsieniečių vaikams atvykti į Lietuvos Respubliką. Byloje ginčytas ir Migracijos departamento 1-osios skundų dėl prieglobsčio sprendimų komisijos (toliau – Komisija) sprendimas.

Pirmosios instancijos teismas darė išvadą, kad Migracijos departamento ir Komisijos sprendimai yra pagrįsti ir teisėti, tačiau užsieniečiams nustatytas draudimas 5 metus atvykti į Lietuvos Respubliką yra neproporcingas, todėl pakeitė atsakovo sprendimą, t. y. nustatė, kad užsieniečiams uždraudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką 2 metus nuo jų išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos. Apeliaciniame skunde pareiškėjai teigė, kad ginčytame sprendime dėl pareiškėjų nepilnamečių vaikų iš esmės nepasisakyta, visiškai neįvertinti jų interesai ir jiems kylanti rizika grįžus į kilmės valstybę, o pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nevertino šių aspektų (pasisakė tik nepilnamečių apklausos klausimu).

LVAT sutiko su pareiškėjų apeliacinio skundo argumentais, kad juose nėra vertintos jokios aplinkybės dėl nepilnamečių pareiškėjų vaikų interesų apsaugos, iš esmės nevertinta, kad prieglobsčio prašytojai yra nepilnamečiai vaikai kartu su savo tėvais. Migracijos departamentas, sprenddamas dėl vaikų priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, klausimą, nieko nepasisakė ir nevertino, ar nesuteikus tarptautinės apsaugos bus deramai užtikrinti geriausi vaiko interesai, kaip to reikalauja Direktyvos 2011/95/ES tikslai, atsižvelgiant į kuriuos turėtų būti aiškinamas ir Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas). Migracijos departamentas sprendime apsiribojo teiginiu, kad nenustatytos individualios aplinkybės, didinančios riziką pareiškėjams patirti persekiojimą dėl savo individualių savybių, tačiau toks vertinimas pernelyg abstraktus. Taigi, LVAT konstatavo, kad atsakovo sprendime tinkamai neįvertinta, ar nesuteikus tarptautinės apsaugos bus deramai užtikrinti geriausi pareiškėjų nepilnamečių vaikų interesai.

Taip pat pažymėta, kad Migracijos departamento sprendimu nuspręsta pareiškėjus išsiųsti iš Lietuvos Respublikos į kilmės šalį. LVAT nuomone, nagrinėtu atveju Migracijos departamento sprendimo dalis dėl pareiškėjų išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos nepatvirtina, kad šiuo atveju buvo atsižvelgta į užsieniečių vaikų interesus, šeimos gyvenimą, taip pat ar šiuo požiūriu buvo atsižvelgta į negrąžinimo principą. Iš minėto sprendimo turinio matyti, kad buvo atsižvelgta tik į užsieniečių neteisėto buvimo faktą Lietuvos Respublikoje, o tai neatitinka 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse tikslų, jos 6 konstatuojamosios dalies, kurioje akcentuojama, jog sprendimai turėtų būti priimami dėl kiekvieno konkretaus atvejo atskirai ir vadovaujantis objektyviais kriterijais, t. y. nagrinėjant klausimą, turėtų būti atsižvelgiama ne vien į neteisėto buvimo faktą. Pažymėta, kad tokios praktikos LVAT laikosi ir kitose faktinėmis bei teisinėmis aplinkybėmis panašiose bylose, tačiau pirmosios instancijos teismas atsakovo sprendimo šiuo aspektu iš esmės nevertino.

Pareiškėjų apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas. Atsakovo ir Komisijos sprendimai panaikinti, atsakovas įpareigotas iš naujo išnagrinėti užsieniečių nepilnamečių vaikų prašymą dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo.

2022 m. balandžio 13 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2000-520/2022

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-03156-2021-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.1; 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.14. Pelno mokestis

12.14.1. Pelno mokesčio objektas

12.14.1.3. Leidžiami atskaitymai ir ribojamų dydžių leidžiami atskaitymai

Dėl mokesčių administratoriaus galimybės vertinti atskaitytų (perkeltų) ankstesnio mokesčio laikotarpio nuostolių pagrįstumą ir teisingumą, kai šie nuostoliai susidarė ir buvo deklaruoti laikotarpiu, nepatenkančiu į mokesčio patikrinimo laikotarpį

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokesstinis ginčas kilo dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo, kuriuo atsisakyta pripažinti pareiškėjo teisę mažinant 2012–2014 metų apmokestinamąjį pelną atskaityti (perkelti) ankstesnių (2005 ir 2006 metų) mokesčių laikotarpių nuostolius, iš esmės remiantis

vienintele aplinkybe, kad jis (pareiškėjas) nepagrindė šių nuostolių (konkrečiai – nepateikė juridinę galią turinčių dokumentų apie sąnaudas, kurios buvo atskaitytos iš 2005 ir 2006 metų pajamų).

Pareiškėjas, kurio poziciją iš esmės palaikė ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – MGK), laikėsi nuomonės, kad minėtiems nuostoliams pagrįsti pakanka 2005 ir 2006 metų pelno mokesčio deklaracijų, o mokesčių administratorius, suėjęs mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties laikotarpiui, nebegali kvestionuoti šių deklaracijų duomenų teisingumo. Taigi, MGK ir atsakovas (centrinis mokesčių administratorius) iš esmės skirtingai interpretavo mokesčių įstatymų nuostatas sprenddami dėl (1) pelno mokesčio mokėtojo pareigos pagrįsti 2012–2014 metais atskaitytų (perkeltų) 2005 ir 2006 metų mokestinių laikotarpių nuostolius bei šios pareigos apimties ir (2) mokesčių administratoriaus galimybės, atliekant mokestinį patikrinimą už 2012–2014 metus, vertinti 2005 ir 2006 metais deklaruoto šio atskaitomo (perkeliama) nuostolio (jo dalies) teisingumą ir pagrįstumą.

Išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pastebėjo, kad mokesčio mokėtojo galimybė atskaityti (perkelti) ankstesnio mokestinio laikotarpio nuostolius ir taip sumažinti apmokestinamąjį pelną yra įstatymų leidėjo jam suteikta teisė (Pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMĮ) 30 str. 1 d.¹). Todėl pareiga pagrįsti (įrodyti), jog yra tenkinamos šios teisės realizavimo sąlygos, tenka šia teise siekiančiam pasinaudoti asmeniui. Tokia pareiga, be kita ko, implikuoja ir tai, kad mokesčio mokėtojas, nusprendęs pasinaudoti įstatymų leidėjo jam suteikta teise atskaityti (perkelti) ankstesnio mokestinio laikotarpio nuostolius, privalo gebėti šiuos ribojamo dydžio leidžiamus atskaitymus (jų dydį) pagrįsti tuo mokestiniu laikotarpiu, kuriuo yra naudojama aptariama teise, taip pat, būdamas atidus ir rūpestingas, – protingą laiką po pastarojo mokestinio laikotarpio, per kurį gali būti pareikalauta pagrįsti šias (atskaitytas) sumas, kaip antai mokesčių apskaičiavimo ir perskaičiavimo senaties terminą, nurodytą Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 68 straipsnio 1 dalyje. Be to, aptariamam laikotarpiui mokesčio mokėtojas turi gebėti pateikti ir perkeliama (perkelta) ankstesnio mokestinio laikotarpio nuostolį (jo apskaičiavimą) patvirtinančius apskaitos dokumentus, o ne tik apsiriboti ankstesnio mokestinio laikotarpio pelno mokesčio deklaracija, kurioje šis atskaitytas (perkeltas) nuostolis buvo deklaruotas.

Tai implikuoja ir mokesčių administratoriaus galimybes, pirma, reikalauti iš mokesčio mokėtojo, be kita ko, pateikti atskaitytą (perkeltą) mokestinio laikotarpio nuostolį (jo dydį) pagrindžiančius dokumentus (įrodymus), ir, antra, patikrinti šių sumų (PMĮ 17 str. 2 d. 12 p.), kuriomis sumažintas tikrinamo mokestinio laikotarpio apmokestinamasis pelnas (PMĮ 11 str. 1 d., 30 str. 1 ir 3 d.), teisingumą bei pagrįstumą. LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos teigimu, mokesčio mokėtojui neįvykdžius pareigos objektyviai pagrįsti atskaitytus (perkeltus) ankstesnio mokestinio laikotarpio nuostolius arba mokesčių administratoriui paneigus šių nuostolių (jų dalies) teisingumą – aptariama mokesčio mokėtojo teisė turi būti paneigta.

LVAT pabrėžė ir tai, kad nagrinėtu atveju nebuvo keliamas klausimas dėl pareiškėjo mokestinių prievolių, nepatenkančių į ginčo mokestinius laikotarpius (2012–2015 metus). Atitinkamai atskaitytų (perkeltų) ankstesnio mokestinio laikotarpio nuostolių tiesioginis (betarpiškas) ryšys su mokestinio laikotarpio, kada šie nuostoliai buvo atskaityti, pelno mokesčio dydžiu reiškia ir tai, kad šių nuostolių (nagrinėtu atveju – 2005 ir 2006 metų) dydžio teisingumas ir pagrįstumas vertinamas atliekant pelno mokesčio apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo teisingumo patikrinimą už pastarąjį mokestinį laikotarpį (2012–2015 metų). Todėl toks aptariamų nuostolių (jų dydžio) teisingumo ir pagrįstumo patikrinimas tiek, kiek tai yra susiję su mokėtinu pelno mokesčiu už tikrinamą laikotarpį, ne tik nepažeidžia MAĮ 68 straipsnio 1 dalyje nustatyto senaties termino, bet ir atitiko pavedime tikrinti nurodytą tikrinamą laikotarpį.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo ir MGK sprendimus bei grąžino pastarajai institucijai mokestinį ginčą nagrinėti iš naujo.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. balandžio 6 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-158-575/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02199-2020-8

Procesinio sprendimo kategorija 12.10.4

[Prieiga internete](#)

22. Kiti su valstybės tarnyba susiję klausimai

22.4. Valstybės tarnautojų socialinės ir kitos garantijos

¹ PMĮ 30 straipsnio 1 dalis, be kita ko, nustato, kad „jeigu mokestiniais metais iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas ir atskaičius leidžiamus atskaitymus bei ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus gaunami mokestinio laikotarpio nuostoliai, šių nuostolių suma perkeliama į kitus mokestinius metus <...>“.

22.4.4. Kitos valstybės tarnautojų garantijos

Dėl diskriminacijos draudimo ir lygiateisiškumo principų laikymosi, nustatant pareigūnui taikytiną pareigybės kategoriją (pareiginės algos koeficientą)

Atnaujinus procesą byloje, kurioje nagrinėtas Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Departamentas) generalinio direktoriaus įsakymu pareiškėjui nustatytas pareiginės algos koeficientas, išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, ar taikant pareiškėjui Departamento generalinio direktoriaus 2015 m. gegužės 29 d. įsakymu patvirtintą posto viršininko pareigybės aprašymą (juo nustatytą A14 pareigybės kategoriją), o ne 2017 m. sausio 30 d. patvirtintą posto viršininko pareigybės aprašymą (juo nustatytą A15 pareigybės kategoriją), buvo pažeisti diskriminacijos draudimo ir lygiateisiškumo principai.

Išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi byloje surinktus įrodymus, nenustatė, kad pareiškėjas, lyginant su kitais muitinės pareigūnais (postų viršininkais), buvo nevienodai traktuojamas konkrečiai dėl jo lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos ir (ar) kitų konstituciškai nepateisinamų pagrindų, todėl konstatavo, kad ginčo laikotarpiu pareiškėjui mokant darbo užmokestį už atliekamas posto viršininko pareigas nebuvo pažeistos Konstitucijos, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos ir / ar Lygių galimybių įstatymo nuostatos dėl diskriminacijos draudimo.

Vertindama pareiškėjo argumentus, kad, jam netaikius Departamento generalinio direktoriaus 2017 m. sausio 30 d. įsakymu patvirtintame posto viršininko pareigybės aprašyme nustatytos A15 pareigybės kategorijos, buvo pažeistas lygiateisiškumo principas, išplėstinė teisėjų kolegija pabrėžė, jog formali visų asmenų lygybė prieš įstatymą savaime nereiškia, kad įstatyme turi būti nustatytas vienodas valstybės tarnybos (atskirų jos dalių) teisinis reguliavimas, t. y. nepaneigia galimybės skirtingai traktuoti valstybės tarnautojus, atsižvelgiant į institucijos, kurioje jie eina pareigas, tarnautojų statusą, funkcijas, taip pat į nevienodo (diferencijuoto) teisinio reguliavimo dalyką ir tikslą. Valstybės tarnybos santykiai (įskaitant valstybės tarnautojų pareigybių hierarchijos klasifikavimą) dėl savo pobūdžio, paskirties, kompleksiško, veiklos sferų ir jose atliekamų funkcijų gali (o tam tikrais atvejais ir turi) būti reguliuojami diferencijuotai, tačiau toks reguliavimas privalo būti pagrįstas bendrais įstatyme nustatytais kriterijais.

Įvertinusi ginčiui aktualių teisės aktų nuostatas, išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad Departamentas turėjo teisę (įstatyminį pagrindą), vadovaudamasis Valstybės tarnybos įstatyme apibrėžtomis ribomis, nustatyti skirtingas muitinės postų viršininkų pareigybių kategorijas. Todėl vien tik byloje nustatyta aplinkybė, kad, įsigaliojus Departamento generalinio direktoriaus 2017 m. sausio 30 d. įsakymui, vienu metu galiojo du posto viršininko pareigybės aprašymai, kuriuose buvo numatytos skirtingos šios pareigybės kategorijos, savaime nepažeidė diskriminavimo draudimo ir lygiateisiškumo principų. Minėtais įsakymais nustatytos pareigybės kategorijos atitiko Valstybės tarnybos įstatyme nurodytas suvienodintų kategorijų ribas. Tačiau išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, jog toks vidaus administravimas, kai skirtingais laikotarpiais bei skirtingais viešojo administravimo subjekto priimtais teisės aktais yra patvirtinami ir vienu metu galioja keli tos pačios suvienodintos pareigybės aprašymai, kuriuose yra įtvirtintos skirtingos pareigybės kategorijos, nedetalizuojant esminių šių pareigybių aprašymų skirtumų bei jų taikymo apimties bei sąlygų, juridinės technikos prasme nėra tikslus ir laikytinas ydingu. Vis dėlto šio ydingumo išplėstinė teisėjų kolegija nelaikė esminiu atskirų pareigybės aprašymų tvirtinimo procedūros pažeidimu ir Departamento veiksmų neteisėtumo diskriminavimo [draudimo] ir lygiateisiškumo principo aspektais pagrindu.

Remdamasi byloje surinktais įrodymais, išplėstinė teisėjų kolegija darė išvadą, kad pagal Departamento generalinio direktoriaus 2017 m. sausio 30 d. įsakymu patvirtintą posto viršininko pareigybės aprašymą aukštesnės kategorijos posto viršininko pareigas postų viršininkai galėjo pradėti eiti tomis pačiomis sąlygomis, t. y. konkurso būdu arba atlikus jų (ne)eilinį vertinimą. Tai atitiko ginčo laikotarpiu galiojusio teisinio reguliavimo nuostatas. Taigi visi muitinės postų viršininkai galėjo įgyvendinti teisę pretenduoti į aukštesnes nei turimos kategorijos pareigas nepažeidžiant lygiateisiškumo principo.

Išplėstinė teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog posto viršininko pareigybės aprašymo patvirtinimas savaime nesuponuoja jo taikymo konkrečiam pareigūnui. Pareigybės aprašymas (taigi ir juo nustatyta pareigybės kategorija) konkrečiam į tarnybą priimtam pareigūnui yra taikomas individualaus pobūdžio vidaus administravimo sprendimais. Pareiškėjas ginčo laikotarpiu atliko pareigas pagal Departamento generalinio direktoriaus 2015 m. gegužės 29 d. įsakymu patvirtintą posto viršininko pareigybės aprašymą. Pareiškėjas žinojo apie naują Departamento generalinio direktoriaus 2017 m. sausio 30 d. įsakymu patvirtintą posto viršininko

pareigybės aprašymą ir juo nustatytą aukštesnę pareigybės kategoriją, tačiau, siekdamas įgyvendinti teisę būti perkeltas į aukštesnės kategorijos posto viršininko pareigas, nesiėmė aktyvių veiksmų, t. y. nesikreipė į atsakovą su rašytiniu prašymu dėl perkėlimo į aukštesnės kategorijos pareigas neeilinio vertinimo metu, nedalyvavo konkursuose laisvoms posto viršininkų A15 kategorijos pareigoms užimti, neteikė prašymo atsakovui taikyti A15 kategoriją, eilinių (kasmetinių) vertinimų metu sutiko su vertinimų rezultatais. Todėl išplėstinė teisėjų kolegija darė išvadą, kad nagrinėtu atveju nebuvo pagrindo spręsti, jog pareiškėjui nebuvo suteikta galimybė (ar buvo kaip nors trukdoma įgyvendinti teisę) bendra visiems asmenims nustatyta tvarka siekti aukštesnės kategorijos pareigų ir kad šiuo požiūriu su juo buvo elgiamasi kitaip, nei su kitais postų viršininkais, kurie buvo toje pačioje ar panašioje padėtyje, kaip pareiškėjas. Pareiškėjas šia teise nesinaudojo dėl subjektyvių, nuo jo paties valios priklausiusių priežasčių.

Išplėstinė teisėjų kolegija paliko nepakeistą LVAT 2021 m. sausio 27 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-210-629/2021, kuria buvo atmestas pareiškėjo apeliacinis skundas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. balandžio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-992-789/2022
Teismo proceso Nr. 3-61-3-01172-2019-6
Procesinio sprendimo kategorijos: 22.4.4; 22.7
[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

42. Administracinio proceso principai

42.12. Aktyvus teismas ir tyrimo principas

Dėl teismo pareigos pasiūlyti šaliai pateikti nurodomas faktines aplinkybes patvirtinančius įrodymus

VšĮ Šiaulių regiono atliekų tvarkymo centras prašė priteisti iš atsakovo G. Ž. 245,50 Eur vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, apskaičiuotos nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d.

Pirmosios instancijos teismas patenkino pareiškėjo prašymą iš dalies. Teismas priteisė iš atsakovo vietinę rinkliavą tik už 2019 m. (56,20 Eur) bei proporcingą patenkintiems reikalavimams bylinėjimosi išlaidų dalį (3,50 Eur), nustatęs, kad skolos priteisimui taikytinas MAJ 68 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas senaties terminas, bei atsižvelgęs į aplinkybes, kad byloje nėra duomenų, jog 2017 m. ir 2018 m. atsakovas buvo deklaravęs ir dirbo daugiau kaip 20 ha žemės.

ABTĮ 80 straipsnio 1 dalis reglamentuoja, kad nagrinėdami administracines bylas, teisėjai privalo aktyviai dalyvauti tiriant įrodymus, nustatant visas bylai svarbias aplinkybes ir visapusiškai, objektyviai jas ištirti. Kai konkrečioje byloje paaiškėja, jog siekiant nustatyti visas nagrinėjamai bylai svarbias aplinkybes ir visapusiškai, objektyviai jas ištirti, į bylą turi būti pateikti papildomi įrodymai, teismas gali imtis procesinių veiksmų, kad į bylą būtų pateikti ginčui išspręsti reikalingi dokumentai, iškviesti liudytojai. Teismas turi bendradarbiauti su bylos šalimis visuose įrodinėjimo proceso etapuose: atkreipti šalių dėmesį, jei jų pateikiami faktai yra netikslūs ar neišsamūs, ir pasiūlyti patikslinti juos; nurodyti, kokiomis leistinomis įrodinėjimo priemonėmis turėtų būti įrodinėjamos vienos ar kitos aplinkybės; pasiūlyti pateikti papildomus įrodymus, jei šalių pateikti įrodymai teismui atrodo nepakankami, ir, esant būtinybei, rinkti įrodymus savo iniciatyva. Šias nuostatas lemia ir ABTĮ 86 straipsnio 1 dalis, pagal kurią teismo sprendimas turi būti teisėtas bei pagrįstas ir teismas privalo įvertinti ištirtus teismo posėdyje įrodymus, konstatuoti, kurios aplinkybės, turinčios bylai esminės reikšmės, yra nustatytos ir kurios nenustatytos (2 d.). Tik laikantis šių įstatymo reikalavimų, priimtas teismo sprendimas gali būti pripažįstamas teisėtu ir pagrįstu. Teismo sprendimas neturi būti formalus ir juo turi būti siekiama, kad ginčas būtų išspręstas teisingai ir pilnai.

Teisėjų kolegija sprendė, kad pirmosios instancijos teismo padaryti proceso pažeidimai (teismui visapusiškai ir objektyviai neištyrus visų bylai reikšmingų aplinkybių) negali būti ištaisyti apeliacinės instancijos teisme, todėl yra faktinis ir teisinis pagrindas bylą grąžinti nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui, o ne priimti naują sprendimą. Kadangi pirmosios instancijos teismo sprendimas naikinamas, konstatavus įrodymų vertinimo taisyklių pažeidimą, kitos procesiniuose dokumentuose išdėstytos aplinkybės ir kiti pirmosios instancijos teismo motyvai apeliacine tvarka nevertinti. Taip pat nebuvo sprendžiamas procesinio pobūdžio klausimas dėl pareiškėjo prašymo prie bylos prijungti papildomus įrodymus.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir byla perduota šiam teismui nagrinėti iš naujo.

2022 m. balandžio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eTA-60-968/2022
Teismo proceso Nr. 3-64-3-02193-2020-5
Procesinio sprendimo kategorijos: 12.18.1; 57.3
[Prieiga internete](#)

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl VTEK sprendimo, pripažįstančio lobistinės veiklos pažeidimą, ginčijimo

Pareiškėjas Lietuvos nacionalinė vežėjų automobiliais asociacija „LINA“ kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos (toliau – VTEK) sprendimą, kuriame pripažinta, kad pareiškėjas vykdė neteisėtą Lobistinės veiklos įstatymo (toliau – LVĮ) 6 straipsnio 2 dalyje nurodytą lobistinę veiklą ir tokia veikla pažeidė šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies nuostatas. Sprendimo rezoliucinės dalies 2 punktu VTEK Lobistinės veiklos priežiūros specialistė įpareigota surašyti protokolą dėl pareiškėjo padaryto LVĮ nuostatų pažeidimo, sprendimo kopiją išsiųsti pareiškėjui bei paskelbti sprendimą interneto svetainėje www.vtek.lt.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo apskūsta nutartimi skundą atsisakė priimti kaip nenagrinėtiną teismų ABTĮ nustatyta tvarka (33 str. 2 d. 1 p.). Teismas darė išvadą, kad pareiškėjo prašomas panaikinti sprendimas, kuriuo nustatytas LVĮ pažeidimas ir jo pagrindu pavesta surašyti protokolą, yra tarpinis pažeidimo tyrimo procedūroje priimtas dokumentas. Pasak pirmosios instancijos teismo, VTEK pažeidimo tyrimas užbaigiamas surašant protokolą, kurio pagrindu priimamas vienas iš LVĮ 16 straipsnio 6 dalyje nurodytų nutarimų. Atsižvelgiant į tai, kad lobistinės veiklos pažeidimo tyrimo procedūra galutinai užbaigiama priimant nutarimą, pareiškėjo prašomas panaikinti VTEK sprendimas yra tarpinis procedūrinis dokumentas ir negali būti savarankišku administracinio ginčo dalyku. Teismas pažymėjo, kad, nesutikdamas su ginčijamu VTEK sprendimu, pareiškėjas, gavęs šio sprendimo pagrindu surašytą protokolą, turi teisę pateikti paaiškinimus dėl pažeidimo, naudotis kitomis procesinėmis teisėmis, įskaitant ir teisę skųsti nutarimą (LVĮ 16 str. 4, 5 d., 17 str. 1 d.).

LVAT rėmėsi VTEK įstatymo (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2021 m. sausio 1 d.) 17 straipsnio 1 dalies 1 ir 8 punktais, kuriuose, be kita ko, nustatyta, kad VTEK prižiūri, kaip įgyvendinamas Lobistinės veiklos įstatymas, teikia pasiūlymus dėl teisės aktų nuostatų tobulinimo ir įgyvendinimo ir šiais klausimais priima sprendimus bei rekomendacijas; stebi visuomenės informavimo priemonėse skelbiamą informaciją apie asmenų galimus Lobistinės veiklos įstatymo nuostatų pažeidimus ir, kai yra pagrįstų duomenų, atlieka tyrimą arba informaciją perduoda ištirti kitiems šiuose įstatymuose numatytiems kontrolės subjektams. VTEK įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 2 punktas nustato, kad VTEK, atlikusi tyrimą, priima vieną iš šių sprendimų – pripažinti, kad asmuo pažeidė Lobistinės veiklos įstatymo nuostatas. Pagal VTEK įstatymo 32 straipsnio 1 punktą, VTEK sprendimai gali būti skundžiami Vilniaus apygardos administraciniam teismui per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba įteikimo suinteresuotam asmeniui dienos. Pagal LVĮ (aktuali akto redakcija, galiojanti nuo 2021 m. sausio 1 d.) 11 straipsnio 4 dalį, VTEK sprendimus suinteresuoti asmenys turi teisę apskųsti teismui ABTĮ nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo ar jo įteikimo suinteresuotam asmeniui dienos.

Taigi konstatuota, kad atsižvelgiant į tai, jog VTEK sprendimai, vadovaujantis VTEK įstatymo 32 straipsnio 1 dalies ir LVĮ 11 straipsnio 4 dalies nuostatomis, gali būti skundžiami teismui ABTĮ nustatyta tvarka, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti pareiškėjo skundą kaip nenagrinėtiną teismų ABTĮ nustatyta tvarka.

2022 m. balandžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-198-968/2022
Teismo proceso Nr. 3-61-3-00412-2022-6
Procesinio sprendimo kategorija 43.5.2
[Prieiga internete](#)

53. Bylos nutraukimas

53.7. Jeigu likvidavus juridinį asmenį, kuris buvo pareiškėjas, ginčo teisinis santykis neleidžia perimti teisių

Dėl procesinių teisių perėmimo ginčijant aktus dėl neatitikties nacionalinio saugumo interesams

Pareiškėjas UAB „LiTak-Tak“ (toliau – Bendrovė) kreipėsi į teismą su skundu, kuriame prašė panaikinti Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos posėdžio protokolą (išvadą) dalyje dėl UAB „LiTak-Tak“ (ne)atitikties nacionalinio saugumo interesams, panaikinti Vyriausybės nutarimą „Dėl investuotojo atitikties nacionalinio saugumo interesams“.

ALTIMUS-TECH SPOLKA Z OGRANICZONA ODPOWIEDZIALNOSCIA, veikianti per ALTIMUS-TECH Sp. z o. o. Lietuvos filialą (toliau – naujas pareiškėjas) pateikė pirmosios instancijos teismui prašymą pakeisti Bendrovę dėl jo teisių perėmimo į naują pareiškėją. Nurodė, kad UAB „LiTak-Tak“ buvo reorganizuota, ją prijungiant prie Lenkijos bendrovės ALTIMUS-TECH SPOLKA Z OGRANICZONA ODPOWIEDZIALNOSCIA (ALTIMUS-TECH).

Pirmosios instancijos teismas prašymo dėl teisių perėmimo netenkino, administracinę bylą nutraukė.

ABTĮ 54 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad tais atvejais, kai viena iš proceso šalių pasitraukia iš bylos (asmens mirtis, juridinio asmens pabaiga, institucijos ar organizacijos reorganizavimas arba likvidavimas, reikalavimo perleidimas), teismas tą proceso šalį pakeičia jos teisių perėmėju. Teisių perėmimas galimas bet kurioje proceso stadijoje. Tais atvejais, kai ginčo teisinis santykis neleidžia perimti teisių, ABTĮ 103 straipsnio 7 punkto pagrindu teismas bylą nutraukia.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad procesinių teisių perėmimo galimybė visuomet priklauso nuo galimybės perimti materialiąsias subjektines teises, dėl kurių teisme nagrinėjamas konkretus administracinis ginčas. Administracinio ginčo ribas, kaip žinia, nustato pareiškėjo įstatymų nustatyta tvarka pareikšti ir teismo priimti nagrinėti reikalavimai. Ginčo ribose turi būti vertinama ir procesinio teisių perėmimo galimybė.

Nagrinėtu atveju Bendrovė kreipėsi į teismą su skundu, kuriame prašė: panaikinti Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos posėdžio protokolą (išvadą) dalyje dėl Bendrovės (ne)atitikties nacionalinio saugumo interesams bei panaikinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą. Kitų reikalavimų byloje nepareikšta.

Pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad byloje ginčijami aktai yra konkrečiai siejami tik su UAB „LiTak-Tak“ vykdyta veikla. Iš ginčijamų aktų turinio matyti, kad buvo atlikta konkretaus asmens, t. y. investuotojos Bendrovės, patikra ir priimti sprendimai išimtinai tik dėl Bendrovės nematerialinių interesų, t. y. Bendrovė buvo pripažinta kaip neatitinkanti nacionalinio saugumo interesų. Patikros metu buvo vertinama tik Bendrovės vykdyta veikla, ryšiai su užsienio valstybių fiziniiais ar juridiniais asmenimis ir turimų ryšių grėsmė nacionaliniam saugumui.

Nustačius, jog Bendrovė yra reorganizuota, bei tai, jog ji prijungimo būdu yra prijungta prie kito juridinio asmens, pagrįstai konstatuotas proceso šalies pasitraukimas šiam pasibaigus.

Įvertinus ginčui taikytiną reglamentavimą, pritarta pirmosios instancijos teismo išvadai, kad kiekvieno ūkio subjekto (investuotojo) atitiktis nacionalinio saugumo interesams nustatoma individualiai ir kitiems asmenims pasekmių nesukuria. Todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, kad atliktas pareiškėjo vertinimas yra neatsiejamai susijęs su pačiu asmeniu, todėl ginčo materialus teisinis santykis neleidžia perimti procesinių Bendrovės teisių. Minėta, jog kitų reikalavimų byloje nebuvo pareikšta, o faktų, turinčių juridinę reikšmę, nustatymas administraciniame procese nenumatytas.

2022 m. balandžio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-290-502/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02745-2021-6

Procesinio sprendimo kategorija 53.7

[Prieiga internete](#)